

O královně Markétě I. se toho u nás příliš neví. Jednak žila na dalekém severu, jednak vládla dávno – na přelomu čtrnáctého a patnáctého století. Smýšlela ovšem víc než moderně, dnes by se řeklo unijně. Spojila Dánsko, Norsko a Švédsko, čímž se pochopitelně stala mnohým trnem v oku, a toto geograficky impozantní spojení a křehký mír v něm panující byly neustále někým pokoušeny a ohrožovány. Zejména šovinistickými muži s obřími ambicemi, které nedovedli proměnit v realitu jinak než hrubou silou. Vládyně se proto rozhodla najít spojení v mocné Anglii, v té době jak jinak než sňatkem. A přesně v této situaci, kdy plánuje svatbu adoptovaného syna Erika s anglickou princeznou, ji zastihuje snímek režisérky Charlotte Sieling **Margrete – královna severu**. Ten má kromě svých nepochybných filmářských kvalit, úžasné Trine Dyrholm v hlavní roli a nekřečovitého feministického vyznění ještě vzkaz: k natočení působivé dobové podívané vždy nepotřebujete rozpočet všech sérií *Hry o trůny*. Záleží nejen na tom, co chcete vyprávět, stejně tak musíte vědět, jak to budete vyprávět. Podobně jako tvůrci *Margrete – královny severu*.

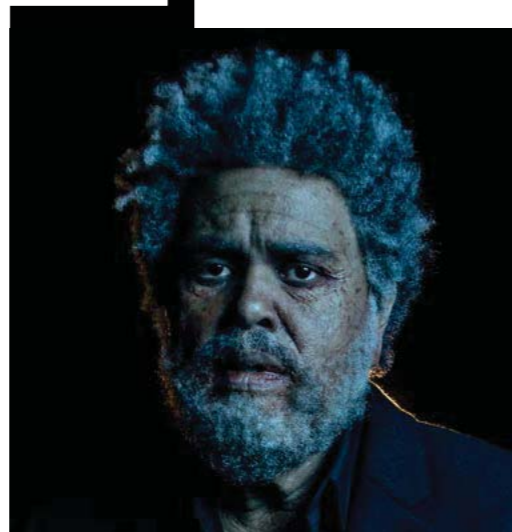
všemi smysly
Zapomeňte na šedivé
dny zimního nečasu.
Projevte Lásku
k přehnanému
a buďte camp! Nebo
se zamilujte do triček,
která obléká Haruki
Murakami, a pak
v Národním zachraňte
Krásku ze spárů
Zvířete.

Ruku na srdce – když pořadatelé Met Gala v roce 2019 oznámili jako téma „camp“, kolik z vás si myslelo, že celebrity dorazí s trampskou výbavou? O.k., teď už všichni víme, ale abychom o excentricky blyštivé estetice, jejím původu, vývoji i dopadu věděli mnohem víc, je tu knižní studie **Láska k přehnanému** Petera Demetera. Ten se tématu věnuje na akademické úrovni dlouhodobě a hluboce, zkoumá ho ve světovém i českém kontextu. Je campem vášnivě zaujatý a dokáže čtenáře strhnout. A překvapit. K jeho campu u nás totiž řadí travesty show či píseň Heidi Janků *Když se načancám*, ale taky retro seriál *Vyprávěj* a povídky Petra Šabacha. Že by camp, kam se podíváš?

Haruki Murakami netráví celý život pouze psaním románů z Japonska, které miluje celý svět. Také třeba vytrvale běhá dlouhé tratě a systematicky poslouchá obrovskou sbírku jazzových nahrávek. Ale to už z jeho knih víme. A nyní nám v další, nazvané *Murakami T – The T-shirts I Love*, ukazuje svůj šatník, jehož alfou a omegou je tričko. Vybral z něj ta pro sebe nejdražší a ke každému z nich vypráví miniaturní příběh. A to je právě to podstatné – asi by vás nebavila kniha složená jen z fotek často zcela fádních triček. Jakmile se však o nich Murakami rozepíše, otevře se další dimenze – globální literární miláček pokaždé nepotřebuje epicky rozmáhlé vyprávění, aby své čtenáře nadchl. Pro jednou mu k tomu stačí jeho vlastní každodennost. I když v ní poněkud nekorektně kašle na udržitelnost...

The Weeknd už je jako Beyoncé nebo Taylor Swift. Jeho jméno je v popkultuře již tak velké, že nejlepší marketingovou kampaní k novému albu je žádná kampaň. Prostě ho vydá, a je to – okamžitě se ve velkém začne poslouchat, stahovat, hrát, lámat rekordy. Když to navíc udělá hned na líném začátku roku a s vizuálem, na němž se nechá „postaršit“ o několik desítek let, aby ho na první pohled sotvakdo poznal, musí si věřit o to víc. V případě páté desky Abela Tesfaye (asi jste si nemysleli, že **The Weeknd** je něčí skutečné jméno) je však mírně přehnané sebevědomí zcela na místě. Dawn FM je totiž jeho suverénně nejlepší kolekcí. Dokonce, což se v popu podaří málokdy, mu na výbornou vyšel i konceptuální záměr desky – poslechněte si tuto retro rádiovou stanici, která hraje na cestě do pomyslného očištění a jejímž moderátorem je Jim Carrey. Její poslech ovšem žádným očištěm není, na to je The Weeknd příliš talentovaný a moc dobře ví, co dělá. Nabízí publiku jeden hit za druhým, střídá rychlosti skladeb i jejich nálady, přesně tak, jak posluchač potřebuje. Svůj oblíbený zvuk nablýskaných osmdesátek naštěstí neopouští ani na novém albu a silnější jsou jako obvykle jeho taneční věci než ty, v nichž mu z hrdla místo flitrů z diskokoule létá balený cukrkancl.

Filmy s vyšinitými jedinci jsou v několika směrech vděčné. Režisérsky znamenají silné téma. Pro herce se ve filmografii mohou stát položkou, na niž se nezapomíná a která může být v kariéře zlomovým okamžikem (Charlize Theron jako vražedkyně ve *Zrůdě* nebo Angelina Jolie v *Narušených* by mohly vyprávět). Divákovi slibují silný zážitek. Tedy pokud se vše podaří, jak si na začátku všichni přáli, a výsledek nepůsobí jako něčí hysterický výlev. **Nitram** režiséra Justina Kurzela tuto nástrahu překonal se ctí. Titulní hrdina je outsider z australského zapadákov. Nemá žádné přátele, žádné touhy, žádnou budoucnost. Má nekontrolovatelné záchvaty vzteku a rodiče, kteří si s ním přirozeně nevědí rady. Jednoho dne se skamarádí s bohatou Helen, s níž se také nikdo nebaví, a navážou spolu něco, co normalizované okolí vnímá jako zkažený milostný vztah. I když ti dva dělají vše, jak nejlépe dokážou, jejich láska má přesně v souladu s nepřejicně neblahými předpověďmi tragický konec. Ještě tragičtější je vyústění celého snímku. Jít na film *Nitram* vyžaduje značnou dávku divácké odvahy, je třeba se předem psychicky obrnit. Odměna je však značná – suggestivní dvě hodiny, výrazné emoční pohnutí a zážitek z pohlcujícího herectví Caleba Landry Jonese, oceněného na loňském festivalu v Cannes.

P

ohádka, cirkus, horor. **Kráska a zvíře** v Národním divadle. Inscenace, které předcházela zvědavá i velká očekávání. Jedná se o první režii Daniela Špinara poté, co oznámil předčasný odchod z pozice šéfa činohry první scény, protože byl nespokojený s vedením instituce a nesouhlasil s ním. A také poté, co se veřejně svěřil, že prochází tranzicí, neb se cítí být heterosexuální ženou. Šokuje podobně i Hrubínova pohádka? Ne, nemá to zapotřebí, byť diváky nejprve dost překvapí cirkusové prostředí, které v původním textu nenajdete. Smysl v inscenaci ale dává, a navíc je příležitostí pro dva silné herecké výkony – Magdalény Borové a Pavlínky Štorkové jako Gábinky a Málinky. A dál? Anna Fialová hraje Krásku tak, jak se od ní už očekává – jako možná vůbec nejlepší herečka své generace. Její Kráska není naivní dívka, lacině nedojímá bezbranností, spíš je sympaticky drzá, překvapivě samostatná a i na tak obří scéně ji Anna dokáže hrát ztišeně a přirozeně. Zvíře Davida Prachaře je jejím naprostým opakem. Nebojí se přehnané stylizace, vypjatých hlasových poloh a vysoce stylizovaného pohybu, i přesto s ním divák nemá problém soucítit, což je v případě Zvířete celkem potřeba. A scéna a kostýmy? Bravo! Žánrově jsou dokonalým hororem, esteticky naštěstí ne – oboje je dechberoucí. Kdyby už Daniel v historické budově nikdy nic nerezžiroval, může být v klidu. *Kráska a zvíře* je něčím, na co může být patřičně hrdý. Notoricky známý text jako velké překvapení, které ovšem nemá potřebu prvoplánově šokovat. Potřebuje být v první řadě neokoukaně krásné. A to se mu daří.

Foto: Film *Poppe*, Penguin Random House UK, Nakladatelství Jihočeské univerzity v Jihočeské univerzitě v Budějovicích, Jakub Hrab pro HaDivadlo, Universal Music, Ograph © Atlantic Records, Host Brno, Petr Neubert pro Národní divadlo.

Že vás knihy nedokážou rozplakat? Že pohnuté emoce ve vás kromě vlastního života dokáže vyvolat jen to, co prožíváte na vlastní kůži nebo aspoň vidíte? Nevěříme. Zkuste **Z popela** od Alexe Schulmana a řekneme si. Vše začíná cestou tří bratrů na rodinnou chatu, aby splnili matčino poslední přání. Nic zvláštního, kdyby tam naposledy nepobývali před dvaceti lety. Důvod je jasný – děly se tam tehdy věci tak hrozné, že je sourozenci potřebovali vytěsnit ze společné paměti. Marně. Cesta na místo jejich soupeření na život a na smrt (doslova) o otcovu přízeň a matčinu přelétavou lásku pro ně totiž neznamená jen přesun v krajině, ale především v čase, vzpomínkách a pocitech, které začnou nekontrolovaně ožít. Co se tam vlastně tenkrát odehrálo? Co je to, co bratři tak úpěnlivě touží vymazat z hlavy? Podaří se jim to? A chcete u toho vy jako čtenáři vůbec být? Ano, chcete. Protože díky románu *Z popela*, který ze švédštiny přeložila Linda Kaprová, zjistíte, že vaše emoce ještě totálně neokoraly, že vaše představivost funguje stále dostatečně a že zatím nejste pocitově imunní ani vůči fiktivním světům odehrávajícím se „jen“ na stránkách knih.

Pozor, **FKA Twigs** nevydala nové album, *Caprisongs* klasifikuje jako mixtape. Ono je to vlastně úplně fuk, hlavní je, že se jedná o tak krásné písně. Na rozdíl od těch předchozích na nich už tolik nenařiká, pozvala si spoustu významných a šikovných hostů (Jorju Smith, Shygirl, Pa Salieu a další) a inspirovala se prastarými chorály, tradiční africkou hudbou a rapem spontánně vznikajícím o přestávkách na dvorcích britských základek a středních škol. Ti, kdo jsou však stále zvědaví na starou známou FKA Twigs, se nemusejí obávat, že by se umělkyně přerodila ve zrychlenou popovou divu – na *Caprisongs* stále zbylo dost místa na skladby, které se táhnou jako procesí do Lourdu, i když tentokrát nejsou tak trýznivé. A právě v tom třeba vidět největší plus novinky – FKA Twigs vystoupila z komfortní zóny, aby oslovila i ty, kterým dříve lezla na nervy, aniž by obětovala cokoli ze své hudební identity.